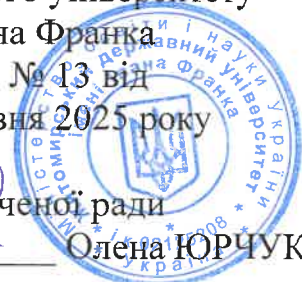

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Житомирського
державного університету
імені Івана Франка
протокол № 13 від
«27» червня 2025 року

Голова Вченої ради

Олена ЮРЧУК

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора
філософії та доктора наук у Житомирському державному університеті
імені Івана Франка**

Контрольний примірник

Врахований примірник

Введено в дію наказом ректора
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
від «27» червня 2025 р. № 99

Житомир

2025

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА РОЗРОБКУ:

Жуковська Вікторія, проректор з наукової та міжнародної роботи; Антонова Олена, завідувач кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління; Венгерська Вікторія, завідувач кафедри історії України; Горальський Леонід, професор кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи; Калініна Лариса, професор кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти; Кириченко Віктор, професор кафедри соціальної та практичної психології; Ковтун Наталія, завідувач кафедри філософії та політології; Купрійчук Василь, професор кафедри публічного управління та адміністрування; Кутек Тамара, професор кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання та спорту; Романюк Руслана, декан природничого факультету; Ленчук Іван, професор кафедри алгебри та геометрії; Мирончук Наталія, професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління; Новіцька Інеса, завідувач відділу аспірантури та докторантури; Севостьянов Євген, завідувач кафедри математичного аналізу, бізнес-аналізу та статистики; Словінська Юлія, начальник відділу моніторингу якості освіти; Слободянюк Сергій, голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених; Сейко Наталія, професор кафедри соціальних технологій; Сидорчук Нінель, професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління; Юрчук Олена, голова Вченої ради, завідувач кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання.

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора Житомирського державного університету імені Івана Франка від «27» червня 2025 року № 99

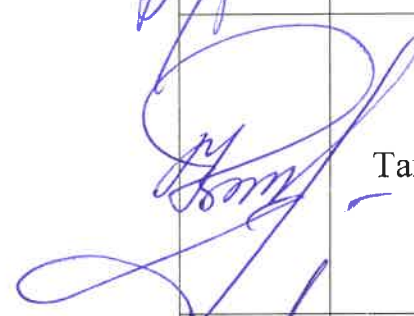

РІВЕНЬ ДОКУМЕНТА – 01

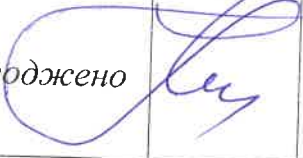

ПЛАНОВИЙ ТЕРМІН МІЖ РЕВІЗІЯМИ – 5 років

Контрольний примірник

УЗГОДЖЕННЯ:

	<i>Підпис</i>	<i>Власне Ім'я, прізвище</i>	<i>Посада</i>	<i>Дата</i>
<i>Розробники</i>		Вікторія ЖУКОВСЬКА	Проректор з наукової та міжнародної роботи	27.06.2025 р.
		Олена ЮРЧУК	Голова Вченої ради, завідувач кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання	27.06.2025 р.
		Олена АНТОНОВА	Завідувач кафедри професійно- педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління	27.06.2025 р.
		Наталія МИРОНЧУК	Професор кафедри професійно- педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління, відповідальна за супровід разових спеціалізованих вчених рад	27.06.2025 р.
		Вікторія ВЕНГЕРСЬКА	Завідувач кафедри історії України	27.06.2025 р.
		Леонід ГОРАЛЬСЬКИЙ	Професор кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи	27.06.2025 р.
		Лариса КАЛІНІНА	Професор кафедри	27.06.2025 р.

		міжкультурної комунікації та іншомовної освіти	
	Віктор КИРИЧЕНКО	Професор кафедри соціальної та практичної психології	27.06.2025 р.
	Наталія КОВТУН	Завідувач кафедри філософії та політології	27.06.2025 р.
	Василь КУПРІЙЧУК	Професор кафедри публічного управління та адміністрування	27.06.2025 р.
	Тамара КУТЕК	Професор кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання та спорту	27.06.2025 р.
	Руслана РОМАНЮК	декан природничого факультету	27.06.2025 р.
	Іван ЛЕНЧУК	Професор кафедри алгебри та геометрії	27.06.2025 р.
	Євген СЕВОСТ'ЯНОВ	Завідувач кафедри математичного аналізу, бізнес-аналізу та статистики	27.06.2025 р.
	Наталія СЕЙКО	Професор кафедри соціальних технологій	27.06.2025 р.
	Нінель СИДОРЧУК	Професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти,	27.06.2025 р.

			андрагогіки та управління	
		Юлія СЛОВІНСЬКА	Начальник відділу моніторингу якості освіти	27.06.2025 р.
		Сергій СЛОБОДЯНЮК	Голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених	27.06.2025 р.
		Інеса НОВИЦЬКА	Завідувач відділу аспірантури та докторантури	27.06.2025 р.
Узгоджено		Галина КИРИЧУК	Ректор університету	27.06.2025 р.
Узгоджено		Олена ЮРЧУК	Голова Вченої ради	27.06.2025 р.
Узгоджено		Наталія БОВСУНОВСЬКА	Перший проректор	27.06.2025 р.
Узгоджено		Володимир ЧУМАК	Проректор з навчально-методичної та виховної роботи	27.06.2025 р.
Узгоджено		Вікторія ЖУКОВСЬКА	Проректор з наукової та міжнародної роботи	27.06.2025 р.
Узгоджено		Володимир КАРАВАНСЬКИЙ	Проректор з адміністративно-господарської роботи	27.06.2025 р.
Узгоджено		Лариса ШЕВЧУК	Головний бухгалтер	27.06.2025 р.
Узгоджено		Марія ОГОРОДНІЙЧУК	Голова первинної профспілкової організації університету	27.06.2025 р.
Узгоджено		Сергій СЛОБОДЯНЮК	Голова ради Наукового товариства студентів, аспірантів,	27.06.2025 р.

			докторантів і молодих вчених	
Узгоджено		Олег АНТОНОВ	Голова первинної профспілкової організації студентів та аспірантів університету	27.06.2025 р
Узгоджено		Олександр АЛЕЙНИКОВ	Юрисконсульт	27.06.2025 р

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
2.	ПРИЙОМ ДО АСПРАНТУРИ	19
3.	ПРИЙОМ ДО ДОКТОРАНТУРИ	20
4.	ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПРАНТУРІ УНІВЕРСИТЕТУ.....	22
5.	ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПРАНТУРОЮ.....	30
6.	ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ	31
7.	ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ	33
8.	ВІДРАХУВАННЯ АСПРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПРАНТУРОЮ	34
9.	ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ	35
10.	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	38
	АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА.....	39
	АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ.....	40
	АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН.....	41
	АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ.....	42

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Житомирському державному університеті імені Івана Франка (далі – Положення) розроблене відповідно до законів України «Про освіту» (2017 р., зі змінами), «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р., зі змінами), «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (далі – Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами), «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, Статуту Житомирського державного університету імені Івана Франка (далі - Університету), а також інших нормативно-правових актів України та внутрішніх нормативних документів Університету.

1.2. Це Положення є документом, який визначає механізм та основні правила підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та науковому рівні (далі – здобувачі) з метою здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук відповідно.

1.3. У Положенні ключові терміни та поняття вжито в такому значенні:

–*аспірант* – вчений, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в аспірантурі Університету для здобуття ступеня доктора філософії;

–*аспірант* - особа, зарахована до Університету для здобуття ступеня доктора філософії/доктора мистецтва;

–*аспірантура* – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті з метою оволодіння ними освітньо-науковою програмою;

–*акредитація освітньої програми* – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності Університету за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

–*академічна відпустка* – перерва у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання здобувачем вищої освіти освітньої програми (за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, у разі, коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду, до досягнення дитиною шестирічного віку, у зв'язку з військовою службою тощо);

–*академічна доброчесність* – сукупність етичних принципів та

визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

– *академічна довідка* – документ встановленого зразка, що видається особі, відрахованій з Університету до завершення навчання за освітньою програмою, який містить загальну інформацію (відомості) про здобувача вищої освіти та результати його навчання;

– *академічна мобільність* – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, проходити стажування чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

– *академічна різниця* – це розбіжності в переліку освітніх компонент, що утворилися внаслідок відмінностей в освітній програмі та навчальному плані за спеціальністю, за якою здобувач вищої освіти навчався, та освітньою програмою й навчальним планом за спеціальністю, за якою буде навчатися;

– *академічна свобода* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом;

– *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– *атестація* – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту;

– *атестація здобувача* – комплекс послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача, встановлення рівня набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня;

– *атестація здобувача ступеня доктора філософії* (далі – атестація здобувача) – встановлення разовою спеціалізованою вченою радою у результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми;

– *виготовлення документів про вищу освіту* – процес відтворення на матеріальному носії поліграфічним способом інформації, що відтворюється в документі про вищу освіту, отриманій Університетом з Єдиної державної

електронної бази з питань освіти (далі – ЄДЕБО), та внесення цієї інформації до Реєстру документів про вищу освіту ЄДЕБО;

– *відрахування* – припинення статусу здобувача вищої освіти, прав та обов'язків особи, яка здобуває вищу освіту;

– *вчений* – фізична особа, яка проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні (прикладні) результати;

– *галузь знань* – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей;

– *гарант освітньої програми* – це науково-педагогічний працівник, який/яка здійснює безпосереднє керівництво освітньою програмою, працює за основним місцем роботи в Університеті, несе відповідальність за якість освітньої програми, має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь та/ або вчене звання (або почесні звання, які прирівнюються до них відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності) за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі та призначається наказом ректора Університету;

– *голова робочої групи* – призначений наказом ректора Університету науково-педагогічний працівник, який очолює робочу групу та який відповідає кваліфікаційним та кадровим вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти;

– *графік навчального процесу* – це документ, який визначає календарні терміни теоретичної та практичної підготовки, підсумкового контролю, практики, підготовки кваліфікаційних (дипломних) робіт, атестації, канікул;

– *група забезпечення спеціальності* – група науково-педагогічних працівників, для яких Університет є основним місцем роботи і які відповідають за реалізацію освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої освіти. Представники групи забезпечення спеціальності особисто беруть участь в освітньому процесі й відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами;

– *голова разової спеціалізованої вченої ради* (далі – голова разової ради) – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником Університету, в якому утворена разова спеціалізована вчена рада, має науковий ступінь доктора наук та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача ступеня доктора філософії;

– *дисертація здобувача ступеня доктора філософії* (далі – дисертація) – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень та подана з метою присудження йому ступеня доктора філософії;

– *дескриптори Національної рамки кваліфікацій* – загальний опис типових очікуваних досягнень та здатностей випускника для кожного циклу (рівня) вищої освіти;

- *довідка про виконання освітньо-наукової програми* – документ, який містить інформацію про результати навчання здобувача, назви дисциплін, отримані ним оцінки і здобуту ним кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС);
- *докторант* – вчений, який проходить підготовку в докторантурі Університету для здобуття наукового ступеня доктора наук;
- *докторантура* – система організаційно-наукового забезпечення підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук з метою завершення докторських дисертацій;
- *доктор філософії* – це освітній і водночас науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.
- *Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)* – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;
- *ЄДЕБО (Єдина державна електронна база з питань освіти)* – автоматизована система збирання, реєстрації, оброблення, зберігання та захисту відомостей та даних з питань освіти;
- *здобувачі вищої освіти* – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;
- *здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою* – особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою (ад'юнктурою) шляхом виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;
- *здобувач ступеня доктора філософії* – особа, яка навчається в Університеті на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності;
- *запобігання корупції* – діяльність Університету щодо реалізації Антикорупційної політики, направленої на виявлення, вивчення, обмеження або усунення явищ, що сприяють виникненню або поширенню корупційних правопорушень;
- *запобігання насильству* – система заходів, що здійснюється керівництвом Університету, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм,

причин і наслідків насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

– *заходи забезпечення якості освіти* – організована дія або сукупність дій і засобів, що передбачає взаємодію різних осіб і пов'язана з метою забезпечення якості освіти;

– *інформаційна система Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти* – електронна інформаційно-комунікаційна система, що адмініструється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) та дає змогу створювати, переглядати, обмінюватися інформацією в електронній формі щодо утворення разових спеціалізованих вчених рад, присудження ними ступеня доктора філософії та скасування рішень разових спеціалізованих вчених рад про присудження зазначеного ступеня;

– *індивідуальна освітня траєкторія* – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті реалізується через індивідуальний навчальний план;

– *індивідуальний навчальний план* – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем вищої освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється Університетом у взаємодії зі здобувачем;

– *індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою* – документ, що визначає послідовність та форму засвоєння аспірантом, здобувачем ступеня доктора філософії поза аспірантурою освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою оволодіння ним компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій;

– *індивідуальний план наукової роботи здобувача* – документ, що визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача;

– *індикатор* – орієнтований показник, що дає змогу певною мірою визначити (виміряти) забезпечення якості освіти (якісні та кількісні характеристики) та відобразити її зміну в динаміці;

– *інклюзивне навчання* – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

– *інформальна освіта (самоосвіта)* – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям;

– *компетентність* – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

– *конкурсний відбір* – процедура відбору вступників на конкурсні пропозиції на основі конкурсних балів та (в разі їх використання) пріоритетностей заяв вступників для здобуття вищої освіти (на конкурсній основі);

– *кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи* (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

– *критерій* – підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось;

– *моніторинг освітньої програми* – це постійний цільовий контроль і діагностика стану реалізації освітньої програми на базі систематизації наявних джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами при створенні освітньої програми, відстеження освітнього процесу в межах конкретної освітньої програми за чітко визначеними показниками;

– *навчальна документація* – відомості обліку успішності, залікові книжки, журнали обліку роботи академічних груп та інша документація в паперовій формі, яка заповнюється науково-педагогічними працівниками відповідно до чинного законодавства;

– *навчальна практика* – один із елементів практичної підготовки, який забезпечує формування окремих компетентностей, набуття елементарного або первинного досвіду практичної діяльності майбутньої професії;

– *навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або дисципліни вибору здобувача, або вибірккові навчальні дисципліни* – це навчальні дисципліни, які пропонуються Університетом для забезпечення якісної студентоцентрованої підготовки, більш повного задоволення їх освітніх і кваліфікаційних потреб, ефективнішого використання можливостей Університету, врахування регіональних тенденцій розвитку ринку праці тощо;

– *навчально-методичний комплекс освітньої компоненти* – це сукупність навчально-методичних матеріалів у друкованій та/ або електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану за відповідною освітньою програмою;

– *національна рамка кваліфікацій* – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів;

– *неформальна освіта* – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/ або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

– *освітній процес* – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в Університеті через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

– *освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти* (далі – ОНП) – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації. Елементи освітньо-наукової програми можуть забезпечуватися різними закладами;

– *офіційний опонент* – особа, яка є науково-педагогічним або науковим працівником і не працює у закладі, в якому утворена разова спеціалізована вчена рада, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача;

– *освітня діяльність* – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу;

– *освітня компонента* – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним у рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання;

– *переведення* – зміна особою, яка здобуває вищу освіту в Університеті, закладу вищої освіти та/ або спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації, освітньої програми), та/ або форми здобуття освіти, та/ або джерел фінансування без припинення статусу здобувача вищої освіти зі зміною відповідних прав та обов'язків;

– *перезарахування* – це з'ясування відповідності змісту/ програмних результатів навчання та обсягу освітньої компоненти, прослуханої в іншому закладі вищої освіти (та інших випадках, передбачених законодавством), до тієї, що зазначена в освітній програмі та навчальному плані спеціальності Університету (а не повторне складання екзамену чи заліку), на яку приступає до навчання здобувач вищої освіти;

– *переривання навчання* – призупинення виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану або індивідуального плану наукової роботи у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої програми, з частковим призупиненням прав та обов'язків здобувача

вищої освіти;

– *підготовка здобувачів поза аспірантурою* – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у закладі з метою набуття ними компетентностей і здобуття результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, без навчання в аспірантурі та без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці;

– *разова спеціалізована вчена рада* (далі – разова СВР) – спеціалізована вчена рада, яка утворюється в Університеті з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації здобувача з метою присудження йому ступеня доктора філософії;

– *рецензент* – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником закладу, в якому утворена разова СВР, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача;

– *тематика дослідження* – частина предметної (дисциплінарної) області спеціальності (спеціальностей), у межах якої (яких) провадиться інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань та за якою публікуються наукові результати;

– *поновлення* – відновлення статусу здобувача вищої освіти, повного обсягу прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту;

– *процедура забезпечення якості* – офіційно встановлена послідовність виконання дій щодо забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;

– *публічна інформація* – відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що знаходиться у володінні Університету як розпорядника публічної інформації, визначеного Законом України «Про доступ до публічної інформації»;

– *реальний конфлікт інтересів* – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

– *результати навчання* – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів;

– *рівень освіти* – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

– *силабус* – це документ, який допомагає викладачеві презентувати навчальну дисципліну (обов'язкову або вибіркочову освітню компоненту), ознайомити широкий загал із основними вимогами до її вивчення, а здобувачам вищої освіти – ознайомитися з її змістом та вимогами до вивчення

відповідної дисципліни;

– *система внутрішнього забезпечення якості* – сукупність організаційних структур, процедур, процесів і ресурсів та розподіл відповідальності, що забезпечують постійне удосконалення якості освітніх програм, освітньої діяльності Університету та здобуття відповідного ступеня вищої освіти і кваліфікації;

– *система моніторингу якості вищої освіти* – інформаційно-аналітична система, що постійно оновлюється на основі безперервного (циклічного) відстеження рівня відповідності якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету стандартам і потребам усіх зацікавлених сторін за відповідними критеріями і показниками й орієнтована на вироблення рекомендацій для прийняття управлінських рішень щодо коригування небажаних диспропорцій і досягнення визначених параметрів якості;

– *система якості вищої освіти* – сукупність організаційної структури, відповідальності, процедур, процесів та ресурсів, що застосовуються на інституційному (внутрішньому), національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях і забезпечують загальне управління якістю вищої освіти;

– *спеціалізація* – складова спеціальності, що може визначатися Університетом та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти;

– *спеціальність* – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;

– *стажування* – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань;

– *стандарт вищої освіти* – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями;

– *стейкхолдери* – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність;

– *студентоцентроване навчання* – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу;

– *формальна освіта* – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;

– *якість вищої освіти* – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/ або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам зацікавлених сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості;

– *якість освітньої діяльності* – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/ або договором на надання освітніх послуг.

1.4. Це Положення встановлює порядок вступу, прийому і підготовки докторів філософії та докторів наук через аспірантуру та докторантуру Житомирського державного університету імені Івана Франка, атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, призначення і моніторингу якості роботи наукових керівників та консультантів, а також організації роботи зі здобувачами в Університеті.

1.5. Проведення освітньої діяльності на третьому (освітньо- науковому) рівні вищої освіти проводиться відповідно до отриманої ліцензії. Підготовка докторів наук здійснюється без отримання ліцензії.

1.6. Координацію та контроль за діяльністю структурних підрозділів Університету, що здійснюють підготовку здобувачів в аспірантурі (а також поза аспірантурою) і докторантурі Університету, здійснює відділ аспірантури та докторантури, що підпорядковується проректору з наукової та міжнародної роботи.

1.7. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти є аспірантура. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

1.8. Фінансування підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук в Університеті здійснюється:

– за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у комунальних закладах (регіональне замовлення);

– за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або здобувачів наукового ступеня доктора наук).

1.9. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

– в аспірантурі Університету заочною (денною, вечірньою) та заочною

формами здобуття вищої освіти;

– поза аспірантурою в Університеті.

1.10. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою здобуття вищої освіти.

1.11. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі та оприлюднюється відповідно до законодавства.

1.12. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства.

1.13. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою здійснюється за кошти Університету (за наявності виділених Університетом коштів на підготовку здобувачів) та можливе виключно для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність та працевлаштовані в Житомирському державному університеті імені Івана Франка за основним місцем роботи.

1.14. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі Університету за очною (денною) формою підготовки;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.15. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі здійснюється на підставі:

– міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності;

– на підставі договорів, укладених між Університетом та закладами вищої освіти (науковими установами) інших країн, щодо обміну вченими чи академічної мобільності;

– за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.16. Здобувачі ступеня доктора філософії очної (денної) форми здобуття освіти та здобувачі наукового ступеня доктора наук отримують державну стипендію у разі зарахування на навчання за державним замовленням відповідно до чинного законодавства України.

1.17. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

1.18. Для врегулювання відносин між здобувачем та Університетом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

1.19. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася, або була відрахована з неї

достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.20. Здобувачі ступеня доктора філософії (здобувачі наукового ступеня доктора наук) за потреби забезпечуються гуртожитком.

1.21. Університет надає здобувачам можливість користуватися навчальними приміщеннями; бібліотекою, у тому числі навчальною, навчально-методичною та науковою літературою; обладнанням, устаткуванням й іншими засобами навчання.

1.22. Мовою освітнього процесу в Університеті є державна мова. Застосування мов в Університеті визначається законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту».

2. ПРИЙОМ ДО АСПІРАНТУРИ

2.1. Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, Правил прийому до Житомирського державного університету імені Івана Франка (далі – Правила прийому), що затверджуються Вченою радою Університету та оприлюднюються на офіційному сайті Університету. Правилами прийому визначаються:

- процедура, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури Університету;
- зміст, форма і строки вступних випробувань.

2.2. План прийому в аспірантуру на наступний навчальний рік за державним замовленням за кожною зі спеціальностей (освітньо-науковою програмою) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті визначається в межах ліцензованого обсягу.

2.3. Прийом заяв та документів, оформлення особових справ вступників здійснює приймальна комісія Університету.

2.4. Перелік документів, які необхідно надати приймальній комісії, та строки їх подання, а також строки вступних випробувань зазначаються в Правилах прийому.

2.5. До вступних випробувань допускаються особи, які подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому в строки, визначені Правилами прийому.

2.6. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури Університету виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому.

2.7. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами, які щорічно визначаються Правилами прийому.

2.8. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

2.9. Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому.

2.10. Результати вступних випробувань для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

2.11. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить від трьох до п'яти осіб з числа докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. Склад предметних комісій призначається наказом ректора Університету.

2.12. До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

2.13. Програми вступних випробувань формуються відповідними предметними комісіями та затверджуються головою приймальної комісії, після чого оприлюднюються на офіційному сайті Університету.

2.14. За результатами проведення вступних випробувань до Університету для підготовки в аспірантурі приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому.

2.15. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури вводиться в дію наказом ректора, що оприлюднюється на офіційному сайті Університету в установленому порядку.

2.16. Зарахування іноземних громадян та осіб без громадянства відбувається згідно Правил прийому.

2.17. Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовані освітньо-наукові програми.

2.20. З метою врегулювання відносин зі здобувачами ступеня доктора філософії, які за результатами конкурсного відбору зараховані до аспірантури, Університет укладає договір (контракт).

2.21. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

3. ПРИЙОМ ДО ДОКТОРАНТУРИ

3.1. Університет здійснює підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

3.2. Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає науковій спеціальності, за якою здійснюється підготовка.

3.3. Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

– документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);

– наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п'ять років;

участь особи у:

– підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;

– атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

3.4. Прийом до Університету для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю відповідно до вимог Порядку та Правил прийому до Університету.

3.5. Порядок, перелік і строки подання документів для вступу до Університету для підготовки в докторантурі визначаються Правилами прийому. Вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає на відповідну кафедру Університету розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту.

3.6. Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

3.7. Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до Університету для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

3.8. Для підготовки в докторантурі Університету вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної Міністерством освіти і науки України (МОН), що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

3.9. Перелік документів, що подаються для вступу до Університету з метою підготовки в докторантурі, включає розгорнуту пропозицію, в якій

міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді).

Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

3.10. З дня надходження документів від усіх вступників (але не пізніше, ніж за два місяці до зарахування) на першому плановому засіданні відповідна кафедра Університету заслуховує наукові доповіді вступників і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради.

3.11. Вчена рада Університету на черговому засіданні розглядає висновки відповідних кафедр щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до Університету для підготовки в докторантурі та призначає здобувачу наукового ступеня доктора наук наукового консультанта.

3.12. На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного здобувача наукового ступеня доктора наук науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ УНІВЕРСИТЕТУ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності.

4.2. Протягом строку навчання в аспірантурі здобувач ступеня доктора філософії зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.3. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

4.4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії включає нормативну та вибіркочу частини.

4.5. Вибіркова частина формується з переліку дисциплін за вибором здобувача ступеня доктора філософії в обсязі, що становить не менш як 25

відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. Процедура вибору прописана у “Положенні про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка”.

4.6. Конкретний зміст, тривалість та період виконання практики здобувача ступеня доктора філософії визначається навчальним планом, процедура проходження практики визначається “Положенням про практики здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка (нова редакція)”.

4.7. Графік освітнього процесу визначає календарні терміни теоретичного навчання та екзаменаційних сесій, проведення практики та дисертаційних досліджень, атестації здобувачів, канікул. Навчальний рік включає два семестри. Освітня складова підготовки охоплює перший рік навчання в аспірантурі, наукова складова підготовки – увесь термін навчання. Графік навчального процесу розробляється відділом аспірантури та докторантури і подається щорічно на затвердження Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

4.8. Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід’ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством. В індивідуальному плану наукової роботи визначаються зміст, строки виконання, обсяг наукових робіт (теоретичних та експериментальних), кількість публікацій та конференцій, у яких планується взяти участь, а також запланований термін захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

4.10. Вивчення здобувачами ступеня доктора філософії освітніх компонент відповідної ОНП відбувається на базі Університету, а також може відбуватися у рамках реалізації права на академічну мобільність відповідно до «Порядку реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Житомирського державного університету імені Івана Франка».

4.11. Здобувачам ступеня доктора філософії, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами, гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії.

4.12. Університет в установленому порядку може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

4.13. Основними видами навчальних занять є:

4.13.1. Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу. Лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем освітньої компоненти.

4.13.2. Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень освітньої компоненти, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

4.13.3. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень освітньої компоненти та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

4.13.4. Семінарське заняття – один із основних видів навчальних занять в Університеті, під якого викладач організовує дискусію щодо попередньо визначених питань, доповідей, рефератів, задач тощо. Семінарські заняття спрямовані на поглиблення й систематизацію знань здобувачів вищої освіти, на організацію й підвищення рівня їх самостійної пізнавальної діяльності, на формування оціночних суджень тощо.

4.13.5. Консультація – вид навчального заняття, на якому здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

4.14. Самостійна робота здобувача ступеня доктора філософії є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача ступеня доктора філософії, регламентується навчальним планом.

4.15. Асистентська педагогічна практика на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та становить собою вид практичної діяльності здобувачів ступеня доктора філософії щодо здійснення освітнього процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу тощо. Терміни проходження практики визначаються графіком навчального процесу. Загальний обсяг годин практики визначається навчальним планом. Мета, завдання і зміст практики визначається робочою програмою. Загальне керівництво практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник. Базою асистентської педагогічної практики є кафедри Університету. У виключних випадках аспірант може проходити практику в інших закладах вищої освіти за погодженням із завідувачем кафедри, науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури та докторантури.

4.16. Аспіранту протягом місяця з дати наказу ректора Університету про

зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників Університету, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

4.17. Аспірант подає у відділ аспірантури та докторантури відповідну заяву та витяг із протоколу кафедри про призначення наукового керівника для затвердження керівника (керівників) на Вченій раді Університету. Рішення про призначення наукового керівника (наукових керівників) вводиться в дію наказом ректора Університету.

4.18. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії

4.19. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного здобувача ступеня доктора філософії науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом.

4.20. Рішенням Вченої ради Університету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

4.21. У межах реалізації своїх обов'язків науковий керівник:

- надає допомогу в обґрунтуванні та формулюванні теми наукового дослідження;
- допомагає у розробці індивідуального плану наукової роботи та здійснює контроль за його виконанням;
- здійснює наукове керівництво за науковою роботою здобувача над дисертацією, проведенням ним власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта;
- надає допомогу в складанні програм теоретичних та експериментальних досліджень, а також у підготовці наукових публікацій, доповідей;
- допомагає у пошуку видань для публікації основних наукових результатів дисертації;
- бере участь у засіданні кафедри, на якому відбувається атестація здобувача ступеня доктора філософії;
- надає допомогу в формуванні індивідуального навчального плану, зокрема здійснює консультування щодо вибіркового дисциплін та контроль за виконанням індивідуального навчального плану;
- здійснює контроль за своєчасним наданням аспірантом у відділ аспірантури та докторантури документів щодо семестрової та річної атестації;
- за 9 місяців до завершення навчання в аспірантурі письмово інформує відділ аспірантури та докторантури щодо термінів подання дисертаційної роботи до захисту;
- після завершення здобувачем освітньо-наукової програми готує висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації й виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

– відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

4.22. Науковий керівник несе відповідальність за:

- актуальність теми дисертаційної роботи та її відповідність галузі спеціальності та предметній області;
- виконання здобувачем освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукової роботи, індивідуального навчального плану;
- якість підготовки дисертаційної роботи та дотримання норм академічної доброчесності та наукової етики;
- своєчасний захист здобувачем ступеня доктора філософії дисертації;

4.23. У разі невиконання науковим керівником своїх обов'язків на основі рішення Вченої ради Університету, введеного в дію наказом ректора, науковий керівник звільняється від обов'язків керівництва здобувачами ступеня доктора філософії.

4.24. З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача ступеня доктора філософії Університет може змінити наукового керівника у випадках:

- зміни напряму наукового дослідження;
- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 4.21 цього Положення;

- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

4.25. У разі необхідності зміни наукового керівника здобувач ступеня доктора філософії має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву з визначенням причин необхідності такої зміни та витяг з протоколу кафедри, яка здійснює підготовку. Зміна наукового керівника затверджується Вченою радою Університету за погодженням з попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачем кафедри яка забезпечує реалізацію освітньої програми та вводиться в дію наказом ректора Університету.

4.26. Освітньо-наукова програма є основою для формування аспірантом індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються Вченою радою Університету.

4.27. Затвердження індивідуального плану наукової роботи:

4.27.1. Тема та індивідуальний план наукової роботи розробляється аспірантом і науковим керівником, розглядається кафедрою, яка реалізує ОНП

та затверджується Вченою радою Університету, не пізніше двох місяців з дати зарахування на навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії.

Аспірант подає у відділ аспірантури та докторантури заповнений і підписаний ним та науковим керівником індивідуальний план наукової роботи, витяг з протоколу засідання кафедри про вибір теми.

4.27.2. Аспірант має право на вільний вибір теми дисертаційного дослідження відповідно до власних наукових інтересів та актуальних напрямів розвитку відповідної галузі науки, з врахуванням наукових інтересів і тематики досліджень наукового керівника. Обрана тема повинна відповідати науковому профілю спеціальності. Остаточне затвердження теми дисертації здійснюється у встановленому порядку рішенням Вченої ради Університету.

4.27.3. У процесі виконання наукового дослідження тема дисертації може бути уточнена. У такому разі здобувач подає відповідне обґрунтування та заяву на кафедру, яка здійснює підготовку. Після розгляду та схвалення кафедрою здобувач подає до відділу аспірантури та докторантури витяг з протоколу засідання кафедри. Затвердження теми у новій редакції здійснюється Вченою радою Університету.

4.27.4. Відповідно до затвердженої у новій редакції теми здобувач повинен внести відповідні зміни до індивідуального плану наукової роботи.

4.28. Затвердження індивідуального навчального плану роботи аспіранта:

4.28.1. Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30-60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

4.28.2. Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС.

4.28.3. Аспірант може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням з науковим керівником.

4.28.4. Процедура вибору та зміни відбувається відповідно до «Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка».

4.28.4. Протягом дії правового режиму воєнного стану в Україні до індивідуального навчального плану аспіранта третього року підготовки денної форми здобуття освіти включається єдиний державний залік з української та іноземної мов для академічних цілей як обов'язковий підсумковий контроль з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання, який проводиться в порядку, визначеному Міністерством освіти і науки України.

4.28.5. Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених

законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення Університетом рішення про відрахування аспіранта.

4.29. Звітування аспірантів відбувається двічі на рік (семестрове та річне) та здійснюється відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», «Положення про порядок звітування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Житомирському державному університеті імені Івана Франка».

4.30. Академічна відпустка

4.30.1. Аспірант має право на перерву в навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання ним індивідуального плану роботи. Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку.

4.30.2. Академічна відпустка може бути надана з таких причин:

– за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;

– у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності - якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливає виконання учасником академічної мобільності індивідуального навчального плану за основним місцем навчання;

– у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);

– у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;

– у зв'язку із сімейними обставинами - перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає заклад вищої освіти, та яка надається здобувачу вищої освіти на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання за відповідним рівнем вищої освіти;

– у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

– якщо дитина здобувача вищої освіти згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки».

4.30.3. Для отримання академічної відпустки аспіранти подають заяву, в якій зазначають причини, строк та підстави для надання академічної відпустки і підтверджуючі документи.

4.30.4. Питання про надання академічної відпустки аспірантам

розглядається Вченою радою Університету, яка приймає відповідне рішення і встановлює терміни академічної відпустки.

4.30.5. До терміну підготовки в аспірантурі не включається період перебування в академічній відпустці.

4.30.6. Кількість та тривалість академічної відпустки здобувачів визначається «Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки», затвердженим наказом МОН України та «Процедурою відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка».

4.30.7. Після завершення строку переривання навчання, наданого аспіранту, особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього процесу. Допуск до освітнього процесу аспірантів, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється на підставі заяви (у письмовій або електронній формі) та відповідних документів (з урахуванням причин відпустки), що подаються у відділ аспірантури та докторантури не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки. Після розгляду кафедрою, яка здійснює підготовку здобувача, зазначені вище документи та витяг з протоколу засідання кафедри подаються до розгляду Вченою радою Університету.

Рішення про поновлення на навчання в аспірантурі після завершення академічної відпустки, або відрахування з аспірантури, або продовження наданої раніше академічної відпустки аспірантам приймається Вченою радою на підставі поданих здобувачем / науковим керівником, завідувачем відділу аспірантури та докторантури документів та вводиться в дію наказом ректора Університету.

4.30.8. Після поновлення на навчання в аспірантурі у зв'язку із закінченням академічної відпустки здобувач продовжує виконувати індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний план навчальної роботи.

4.30.9. Здобувачі вищої освіти, які не подали в установлений термін документи для поновлення на навчання або продовження терміну академічної відпустки, відраховуються із Університету.

4.30.10. Усі суперечливі питання з приводу надання академічної відпустки розглядає Вчена рада Університету.

4.31. Здобувачі вищої освіти, які були відраховані з Університету у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, можуть вступити до закладу повторно.

4.32. Здобувачі вищої освіти, які були відраховані із Університету до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання в Університеті у межах ліцензованого обсягу на навчання за рахунок коштів фізичних та /або юридичних осіб.

4.33. Здобувачі вищої освіти, які до 01 січня 2024 року були відраховані

із Університету у зв'язку із завершенням терміну навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, можуть бути поновлені до Університету в межах ліцензованого обсягу за умови наявності інформації про попереднє навчання в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, з метою захисту дисертації на строк не більше одного року на заочну (вечірню) форму здобуття освіти за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

4.34. Вчена рада Університету на основі поданих документів особами, які поновлюються з метою захисту дисертації, приймає рішення про поновлення здобувачем та вводиться в дію наказом ректора Університету.

5. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університету без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються до Університету строком до п'яти років.

5.2. Особа подає до закладу заяву про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою та інші документи, які визначені Правилами прийому до Університету.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

5.3. Для зарахування на навчання поза аспірантурою науково-педагогічний чи науковий працівник подає пакет документів, як правило, не пізніше як за 1 місяць до початку навчального року.

У разі, коли документи для зарахування на навчання поза аспірантурою приймаються під час вступної кампанії, подання відбувається у терміни, встановлені Правилами прийому.

5.4. Рішення про зарахування на навчання поза аспірантурою приймає Вчена рада Університету. На підставі її рішення ректор видає наказ про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника (наукових керівник).

5.5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми і навчального плану за третім освітньо-науковим рівнем згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним планом виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії і публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

5.6. Після зарахування особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з

науковим ступенем. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5.7. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Університету.

Особи, прикріплені до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають усі права й обов'язки, визначені у Розділі 9 цього Положення.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті та має право:

– продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в закладі, до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою);

– вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня за очною або заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

5.4. Підготовка осіб, прикріплених до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, здійснюється відповідно до Розділу 4 цього Положення.

6. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

6.1. Доктор наук – це науковий ступінь, що здобувається особою на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) за науковою спеціальністю та передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

6.2. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Університету.

6.3. Для підготовки в докторантурі до Університету вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

6.4. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого

наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

6.5. Вчена рада Університету при зарахуванні в докторантуру Університету призначає докторанту наукового консультанта.

6.6. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

6.7. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому вказується тема та визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена Вченою радою Університету після обговорення відповідною кафедрою.

6.8. Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету для підготовки в докторантурі.

6.9. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування докторанта.

6.10. Підготовка в докторантурі Університету передбачає виконання докторантом індивідуального плану наукової роботи та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою індивідуального плану наукової роботи є підготовка та публікація наукових статей та іншої наукової продукції відповідно до вимог МОН.

6.11. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта.

6.12. Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук Університету здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

6.13. Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Університету для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її

підготовку, відповідно до законодавства.

6.14. Для врегулювання відносин між докторантом та Університетом укладається договір (контракт).

6.15. Докторант має право змінити наукового консультанта. Зміна наукового консультанта можлива у випадку зміни напряму наукового дослідження, звільнення призначеного наукового консультанта та за інших поважних причин.

6.16. У разі необхідності зміни наукового консультанта докторант має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву з визначенням причин необхідності такої зміни та витяг з протоколу кафедри, яка здійснює підготовку. Зміна наукового консультанта затверджується Вченою радою Університету за погодженням з попереднім та потенційним науковими консультантами, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники, та вводиться в дію наказом ректора Університету.

6.17. Звітування докторантів відбувається двічі на рік (семестрове та річне) та здійснюється відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», «Положення про порядок звітування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук про виконання індивідуального плану наукової роботи в Житомирському державному університеті імені Івана Франка».

7. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

7.1. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

7.2. У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту здобувачу науковий консультант не призначається.

7.3. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

– мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напряму, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

7.4. Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову

новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

8. ВІДРАХУВАННЯ АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

8.1. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, доктора наук є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації;
- достроковий захист дисертації з дати набрання чинності наказом Університету про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Університету на відповідний рік підготовки;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти;
- невиконання індивідуального плану роботи аспіранта, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин;
- порушення академічної доброчесності;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та аспірантом (докторантом), який навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інші випадки, передбачені законодавством.

8.2. Питання про відрахування аспірантів, докторантів та здобувачів ступеня доктора філософії поза аспірантурою з будь-яких причин розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому ухвалюється відповідне рішення та вводиться в дію наказом ректора.

8.3. Підставою для розгляду питання про відрахування аспіранта (докторанта) можуть бути такі документи:

- заява аспіранта, докторанта, здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою з поясненням причин переривання/ закінчення навчання та відповідні документи;
- службова записка наукового керівника (консультанта), завідувача відділу аспірантури та докторантури;
- витяг з протоколу засідання кафедри, за якою закріплений аспірант (докторант).

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

9.1. Здобувачі виконують обов'язки та користуються правами, що визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», Статутом Університету, а також іншими нормативно-правовими актами України та внутрішніми нормативними документами Університету.

9.2. З метою належного проведення наукових досліджень здобувачі мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у закладах, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника/керівників);
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;
- зміну наукового керівника (керівників), консультанта;
- визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначення академічної різниці (у разі потреби);
- на переведення до іншого закладу, у тому числі якщо Університет не має акредитованої освітньо-наукової програми зі спеціальності здобувача, або в межах Університету: на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються в Університеті за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб; на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються в Університеті за державним або регіональним замовленням; на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової й науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей;
- внесення змін до індивідуального навчального плану за погодженням зі своїм науковим керівником;
- захист до закінчення строку підготовки.

9.3. Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб. Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу закладу.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

9.4. У разі, якщо Університет не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або в Університеті закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, здобувач переводиться до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

9.5. Здобувач подає на ім'я ректора Університету заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Заява розглядається Університетом протягом двох тижнів.

Після отримання академічної довідки, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до керівника того закладу, до якого він переводиться. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається закладом, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник закладу, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до Університету надсилає запит щодо передачі його особової справи.

9.6. Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому в зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;
- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;
- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

9.7. У разі прийняття позитивного рішення про переведення здобувача ректор Університету, після отримання запиту, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

В Університеті залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

9.8. Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

9.9. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

- дотримуватись положень Кодексу академічної доброчесності

Житомирського державного університету імені Івана Франка;

– дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених Університетом;

– виконувати всі обов'язки здобувачів, визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», Статутом Університету, а також іншими нормативно-правовими актами України та внутрішніми нормативними документами Університету;

– виконувати індивідуальний навчальний план;

– виконувати індивідуальний план наукової роботи;

– звітувати про виконання індивідуального плану наукової роботи за відповідний період двічі на рік на засіданнях кафедр (семестрове та річне звітування) та на Вченій раді Університету (річне звітування) з представленням результатів виконання індивідуального плану наукової роботи. За потреби, кафедра має право прийняти рішення про додаткове звітування;

– підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді - у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

9.10. Покладення Університетом на здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням освітньо-наукової програми або підготовкою в докторантурі, забороняється.

9.11. Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

9.12. Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відраховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом Університету про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки.

9.13. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

9.14. Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів

ступеня доктора філософії.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Дане Положення затверджується Вченою радою Університету, за погодженням головою ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених та первинною профспілковою організацією студентів та аспірантів Університету, і вводиться в дію наказом ректора Університету.

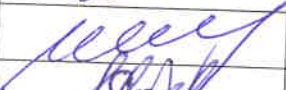

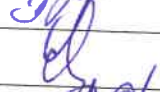
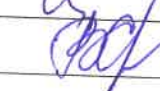
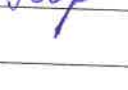
10.2. Зміни та/ або доповнення до цього Положення вносяться у порядку встановленому для його прийняття та вводяться в дію наказом ректора Університету.

10.3. Відповідальність за актуалізацію цього Положення та контроль за його виконанням несуть посадові особи Університету відповідно до їхніх функціональних обов'язків.

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим	Куди передано (підрозділ)	Дата передачі	Прізвище та ім'я	Підпис отримувача	Примітки
1.	Навчально-науковий інститут педагогіки	27.06.2025 р.	Танська Валентина		
2.	Навчально-науковий інститут філології та журналістики	27.06.2025 р.	Башманівський Олексій		
3.	Навчально-науковий інститут іноземної філології	27.06.2025 р.	Полховська Марина		
4.	Фізико-математичний факультет	27.06.2025 р.	Постова Світлана		
5.	Факультет історії, права та публічного управління	27.06.2025 р.	Жуковський Олександр		
6.	Природничий факультет	27.06.2025 р.	Романюк Руслана		
7.	Соціально-психологічний факультет	27.06.2025 р.	Тичина Ірина		
8.	Факультет фізичного виховання і спорту	27.06.2025 р.	Лайчук Андрій		
9.	Навчальний відділ	27.06.2025 р.	Вербовський Ігор		
10.	Навчально-методичний відділ	27.06.2025 р.	Гирина Альона		
11.	Відділ моніторингу якості освіти	27.06.2025 р.	Словінська Юлія		
12.	Відділ аспірантури та докторантури	27.06.2025 р.	Новіцька Інеса		

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище та ім'я	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1.	Танська Валентина		27.06.2025 р.	
2.	Башманівський Олексій		27.06.2025 р.	
3.	Полховська Марина		27.06.2025 р.	
4.	Постова Світлана		27.06.2025 р.	
5.	Жуковський Олександр		27.06.2025 р.	
6.	Романюк Руслана		27.06.2025 р.	
7.	Тичина Ірина		27.06.2025 р.	
8.	Лайчук Андрій		27.06.2025 р.	
9.	Вербовський Ігор		27.06.2025 р.	
10.	Гирина Альона		27.06.2025 р.	
11.	Словінська Юлія		27.06.2025 р.	
12.	Новіцька Інеса		27.06.2025 р.	
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки/пункти)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							
31.							
32.							
33.							
34.							
35.							

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

<i>№ пор.</i>	<i>Прізвище та ім'я</i>	<i>Дата ревізії</i>	<i>Підпис</i>	<i>Висновок щодо адекватності</i>
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				